

MOGELIJKE ACTIVITEITEN COMPOSTMEESTERS

Bent u reeds actief als compostmeester? Dan weet u dat het uitwerken van nieuwe originele en succesvolle activiteiten heel wat creativiteit vraagt en behoorlijk wat tijd in beslag neemt. Niet enkel de soort activiteit, maar ook de locatie en de publiciteit doen het initiatief slagen of falen.

IGEAN milieu & veiligheid wilt u hierin ondersteunen met een overzicht van mogelijk te organiseren activiteiten dat kan dienen als bron van inspiratie!

Per activiteit is er een fiche met daarop:

- een omschrijving van de activiteit
- het aantal in te zetten compostmeesters
- het nodige materiaal
- extra tips om de activiteit te doen slagen.

Soms is het interessanter om twee activiteiten met elkaar te combineren.

Zo kan bijvoorbeeld het afhaalmoment van een kippenverkoop samengaan met een infomoment over het verzorgen van kippen.

Voor kleinere gemeenten is het omwille van het beperkt aantal compostmeesters of omwille van de beperkte middelen praktischer om samen te werken met buurgemeenten of andere organisaties.

Deze lijst kan ook door de compostmeesters aangevuld worden met nieuwe activiteiten of met handige tips rond bepaalde initiatieven. Heeft u iets toe te voegen? Vul dan het infoformulier op onze website in en mail dit naar milieu@igean.be.

ACTIVITEIT
INFOSTAND
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
<p>Thuiscomposteren promoten aan de hand van een infostand op de wekelijkse markt, jaarmarkt, dorpsfeesten, ... Om de mensen naar de infostand te lokken kan je kleine leuke spelletjes spelen rond ecologisch tuinieren en composteren. Een leuke wedstrijd met mooie prijzen trekt ook altijd de aandacht.</p> <p>klik hier voor voorbeelden van spelletjes</p>
MIDDELEN
<p># personen die ingezet worden:</p> <p>2 à 4</p>
<p>materiaal:</p> <p>tent, tafels, stoelen, infofolders, demovat, demobak, compost, spelmateriaal</p>
CONTACTPERSONEN
<p>Anny De schutter - gemeente Malle: 03/310.06.55</p>
<p>Aagje Geerardyn - gemeente Mortsel: 03/444.18.41</p>
<p>Britt Mertens - gemeente Schelle: 03/871.98.54</p>

ACTIVITEIT
COMPOST DEMOPLAATS
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
<p>Compost demoplaats met info en demo's.</p> <p>ligging: plaats waar toevallig veel mensen passeren maar waar ze toch niet te gehaast zijn. vb. Containerpark</p> <p>timing: 1 x per maand wordt de demoplaats bemand.</p> <p>De ervaring leert dat er meer volk blijft komen wanneer de opening van de demoplaats gekoppeld wordt aan andere activiteiten zoals: de behaag actie, bloemenverkoop, vatenverkoopdag, herfst - opkuis bladafval, ...</p> <p>aankondigen: Kondig de openingsuren aan in het gemeentelijk infoblad, de afvalkalender, ...</p> <p>Wanneer u de compostdemoplaats openstelt ter gelegenheid van een andere activiteit, besteed hier dan voldoende aandacht aan in uw communicatie zodat de bezoekers voldoende tijd kunnen voorzien om alles te bekijken.</p>
MIDDELEN
<p># personen die ingezet worden:</p> <p>bij voorkeur beurtrol voor 2 à 6 personen</p>
<p>materiaal:</p> <p>compostbakken, compostvaten, planten, thermometer, snoeischaar, een schuilhokje, een bergruimte voor het werkgerief, kruiwagen, rieten, een gieter, een wateraansluiting.</p>
CONTACTPERSONEN
<p>Christian Ysenbaardt - gemeente Kalmthout: 03/620.22.60</p>
<p>Anny De schutter - gemeente Malle: 03/310.06.55</p>
<p>Aagje Geerardyn - gemeente Mortsel: 03/444.18.41</p>
<p>Sophie Loots - gemeente Edegem: 03/289.21.31</p>

ACTIVITEIT
S.O.S COMPOSTMEESTER
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
<p>De compostmeesters bieden huis aan huis ondersteuning en hulp na telefonische afspraak.</p> <p>aankondigen: Deze dienstverlening kan vermeld worden op de afvalkalender of in het gemeentelijk infoblad.</p> <p>Bij de verkoop van compostvaten kan aan de koper ook gevraagd worden of hun adres genoteerd mag worden en of de compostmeester met hen contact mag opnemen om op een later tijdstip eens langs te gaan.</p>
MIDDELEN
personen die ingezet worden:
min. 2
materiaal:
verplaatsingsmogelijkheden voor de compostmeesters
CONTACTPERSONEN
Christian Ysenbaardt - gemeente Kalmthout: 03/620.22.60
Koen Laurent - gemeente Lint: 03/460.13.38

ACTIVITEIT
KIPPENVERKOOP
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
<p>Ieder gezin in de gemeente krijgt de kans om enkele kippen aan te kopen. Kippen zijn immers alles-opruimers in je tuin. Ze zijn dol op wormen, slakken en ander ongedierte, maar ook voor groen- of keukenresten trekken ze hun neus niet op.</p> <p>Ieder gezin kan 2 of 3 kippen bestellen, naargelang de grootte van het gezin, en deze moeten op welbepaalde tijdstippen afgehaald worden. Deze actie kan, gezien de gemiddelde leeftijd van een kip, best om de 3 à 4 jaar gehouden worden. Het is immers niet de bedoeling dat de kippen gedood worden voor menselijke consumptie.</p> <p>Bij het uitdelen van de kippen kunnen ook folders meegegeven worden met de belangrijkste info rond het houden van kippen (huisvesting, voeding, ...)</p>
MIDDELEN
personen die ingezet worden:
3 à 6 personen (afhankelijk van het aantal bestellingen)
materiaal:
hulp van vrachtwagen voor levering, dozen voor afhaling van de kippen, infofolders over het houden van kippen, kippen
kosten:
De actie kan financieel gesponsord worden door de milieuraad. (vb. €1,60/kip)
CONTACTPERSONEN
Anny De schutter - gemeente Malle: 03/310.06.55

ACTIVITEIT
WEDSTRIJD ECOLOGISCH TUINIEREN
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
<p>Na inschrijving gaan de compostmeesters op bezoek bij al de ingeschreven tuinen en worden er foto's gemaakt. Er worden ecologische criteria opgesteld om een beoordeling te kunnen maken.</p> <p>De compostmeesters selecteren de winnaar.</p> <p>Criteria : De benaming "ecologische tuin" kan heel wat kandidaat deelnemers afschrikken. Hou daarom de criteria vrij eenvoudig en haalbaar (bv. gebruik van compost, mulchmaaien, mulchlagen, pesticidenvrij, zelf composteren, bodembedekkers, vogelnestjes, ...) Deel de criteria ook duidelijk mee in de bekendmaking van de wedstrijd.</p> <p>Eventueel kunnen er 3 categorieën zijn: kleine/ middelgrote/ grote tuinen.</p> <p>Prijsuitreiking: De prijzen kunnen plechtig uitgereikt worden op het gemeentehuis. Het is leuk voor de winnaars dat een foto van hun tuin getoond wordt en dat hierbij uitgelegd wordt waarom ze gewonnen hebben.</p>
MIDDELEN
personen die ingezet worden:
2 à 4
materiaal:
fotostoestellen, prijzen, wedstrijdreglement, beoordelingscriteria.
CONTACTPERSONEN
Anny De schutter - gemeente Malle: 03/310.06.55

ACTIVITEIT
GEGIDSTE WANDELING NATUURVRIENDELIJK TUINIEREN
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
<p>Compostmeesters/natuurgidsen nemen wandelaars mee langs een wandelroute met een aantal plaatsen waar technieken worden getoond om de tuin natuurvriendelijk en afvalarm aan te leggen en te beheren.</p> <p>TIPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deze wandelroute kan eindigen op de compostdemoplaats als demo van hoe je het toch ontstane tuinafval kan verwerken. - Je kan dit combineren met de open tuindag van VELT/ vlindertuinen natuurlandpunt. De tuinen zijn dan sowieso open gesteld. De gemeente stippelt de wandellussen uit.
MIDDELEN
personen die ingezet worden:
2
materiaal:
wandelroute met voldoende voorbeelden dicht bij elkaar, gidsen
CONTACTPERSONEN
Christian Ysenbaardt - gemeente Kalmthout: 03/620.22.60
Kim Caremans - gemeente Kontich: 03/450.78.69

ACTIVITEIT
COMPOSTFIETSRUTE
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
Op een traject van ± 25 kilometer wordt halt gehouden bij 8 locaties die een link hebben met composteren. In aanmerking komen compostdemoplaatsen afvalarme tuinen. De route kan op bepaalde dagen gereden worden. De bezienswaardigheden zijn die dag ook opengesteld voor het publiek. De routebeschrijving met bijhorende uitleg kan bekomen worden op het gemeentehuis en op de verschillende bezienswaardigheden.
MIDDELEN
personen die ingezet worden:
afhankelijk van het aantal stopplaatsen en of er op de locaties gidsen zijn of niet
min. 2
materiaal:
folders met fietsroutebeschrijving en uitleg over de stopplaatsen gidsen
CONTACTPERSONEN

ACTIVITEIT
INFOSESSIES
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
Gebruik van compost
<p>Heel wat inwoners composteren in de eigen tuin hun keuken- en tuinafval. Dat is handig, want op die manier wordt het afval makkelijk afgevoerd en krijg je na enkele maanden gratis meststof: compost. Compost is een hoogwaardige meststof die je niet zomaar kan gebruiken. De toepassingen van compost in de tuin zijn haast oneindig. In de infosessie wordt het gebruik van compost uitgelegd met tips, aangepast aan het seizoen.</p> <p>locatie: een infosessie kan je in elk zaaltje laten doorgaan. Beschik je over een demoplaats, dan kan je de infosessie omvormen tot een interactieve demonstratie.</p>
Infosessie Hoe maak ik compost?
<p>Tijdens deze infosessie worden er antwoorden gegeven op vragen als: Wat is composteren? Wat mag wel en wat mag niet gecomposteerd worden? Het opzetten van compostvaten en compostbakken wordt gedemonstreerd.</p>
Infosessie: Leven in de tuin
<p>Uitleggen en demonstreren hoe je nuttige dieren in de tuin kunt lokken door enkele simpele wijzigingen aan te brengen.</p>
MIDDELEN
personen die ingezet worden:
2
materiaal:
powerpointpresentatie, zaaltje, brochures, foto's, compost, composthopen, compostbakken in diverse stadia van de compostering, riek, snoeischaar, plastic zeil voor omzetten, demomateriaal (insectenhotel, ...)
CONTACTPERSONEN
Peter De Cap - gemeente Brasschaat: 03/650.02.94
Guy Augustijns - gemeente Brecht: 03/313.82.68
Monique Janssen GSM 0495/49.30.77

ACTIVITEIT
DEMO's
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
Waarheen met je grasmaaisel?
<p>Het grootste deel van ons tuinafval bestaat grasmaaisel.</p> <p>In deze demo wordt aan de hand van enkele voorbeelden uitgelegd hoe je je hoeveelheid grasmaaisel kan beperken en welke alternatieven er bestaan om je grasmaaisel te verwerken.</p> <p>Voor het verder uitwerken van deze demo kan je gebruik maken van de OVAM folder: "Waarheen met je grasmaaisel?"</p> <p>klik hier voor de OVAM folder</p>
Zet uw snoeihout aan het werk!
<p>De deelnemers leren creatief aan de slag te gaan met snoeihout door het maken van een wiglo, houten tuinpad, takkenwal, snipperwand, of door het snoeihout te hakselen en te gerbuiken als mulchlaag.</p>
MIDDELEN
<p># personen die ingezet worden:</p> <p>2</p>
<p>materiaal:</p> <p>foto's, folders, mulchmaaier</p> <p>voldoende snoeihout, hakselaar, voorbeelden wiglo, tuinpad, takkenwand, ...</p>
CONTACTPERSONEN
<p>Monique Janssen GSM 0495/49.30.77</p>

SPELLETJES

Klik op de naam van het spelletje om verder te gaan naar de desbetreffende fiche.

[1. KOORDJE TREK](#)

[2. RAD VAN FORTUIN](#)

[3. COMPOSTTWISTER](#)

[4. SCHMINKEN](#)

[5. QUIZVRAGEN](#)

SPEL
KOORDJE TREK
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
<p>In een compostvat stop je allemaal kaartjes met vragen op. De kaartjes hangen aan touwtjes. Deze touwtjes komen uit het compostvat. Door aan het touwtje te trekken kiezen de mensen hun vraag. Ipv vragen kunnen ook foto's van materialen gebruikt worden waarvan de mensen dan moeten zeggen of het composteerbaar is of niet. Wie de vraag juist beantwoordt krijgt een kleine attentie zoals: bloempotje compost waarin de mensen dan een zaadje van een zonnebloem planten, zaaigoed van bloemen, een appel, ...</p>
MIDDELEN
personen die ingezet worden:
1
materiaal:
compostvat met touwtjes en vragen, kleine attentie
klik hier voor Quizvragen!

SPEL
RAD VAN FORTUIN
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
<p>Je maakt een rad met verschillende kleurtjes. Elke kleur staat voor een vragencategorie. Door aan het rad te draaien kiezen de mensen een categorie. Wie de vraag juist beantwoordt krijgt een kleine attentie zoals: zaigoed van bloemen, een appel, ...</p>
MIDDELEN
<p># personen die ingezet worden:</p>
<p>1</p>
<p>materiaal:</p>
<p>rad, verschillende categorieën van vragen (categorie kan moeilijkheidsgraad of thema zijn)</p>
<p>klik hier voor Quizvragen!</p>

SPEL

COMPOSTTWISTER

OMSCHRIJVING ACTIVITEIT

DOEL VAN HET SPEL

Je als laatste speler staande houden terwijl je de draaiwijzer gehoorzaamt en je je handen en voeten op de compostbeestjes van de mat zet.

VOORBEREIDING:

1. Zet de draaiwijzer in elkaar: druk het pinnetje door het gaatje in het midden van het draaibord omhoog en druk de pijl op het pinnetje tot hij vastklikt.
2. Spreid de mat uit op de grond.

HET SPEL

A. twee spelers en een scheidsrechter

1. Spreek af wie de scheidsrechter is. De andere twee spelers trekken hun schoenen uit en gaan aan de uiteinden van de mat tegenover elkaar staan. Beide spelers zetten hun ene voet op de blauwe cirkel en de andere voet op de gele cirkel die het dichtst bij hen staat.
  2. De scheidsrechter laat de draaiwijzer draaien en roept welk lichaamsdeel en welk beestje de pijl van de draaiwijzer aangeeft.
  3. Beide spelers moeten de scheidsrechter gehoorzamen. Dus als hij bijvoorbeeld <<rechterhand, pissebed>> roept, dan moeten allebei de spelers hun rechterhand op een pissebed zetten, zonder dat een knie of elleboog de mat mag raken.
  4. Zodra een cirkel bezet is door de hand of voet van een speler, dan mag de andere speler dat beestje niet gebruiken. Als de spelers het niet eens zijn over wie het beestje het eerst aanraakte, dan beslist de scheidsrechter. Zijn uitspraak is bindend.
  5. Als een speler een hand of een voet eenmaal op een beestje heeft gezet, mag hij dit lichaamsdeel niet meer verplaatsen, tenzij de de scheidsrechter hem dat opdraagt.
- LET OP: Je mag één lichaamsdeel optillen, nadat je dit aan de scheidsrechter gevraagd hebt, om een andere hand of voet door te laten. Het opgetilde lichaamsdeel moet daarna direct teruggezet worden op het beestje waar het stond.
6. Als alle afbeeldingen van één beestje bezet zijn, blijft de scheidsrechter de draaiwijzer draaien tot hij of zij een ander beestje draait.
  7. Als de scheidsrechter een lichaamsdeel en een beestje roept waar de spelers al op staan, dan moet je het genoemde lichaamsdeel toch verplaatsen naar een andere afbeelding van hetzelfde dier.

DE WINNAAR:

Je wint het spel als jij nog overeind staat, nadat je tegenstander is gevallen of een knie of elleboog op de mat heeft gezet!

B. drie spelers en een scheidsrechter

1. Twee spelers staan op de afbeeldingen aan de uiteinden van de mat en de derde speler staat in het midden. Alle spelers staan met hun gezicht naar het midden van de mat.
2. Speel het spel zoals hierboven omschreven.

SPEL
COMPOSTTWISTER
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
<i>C. Vier spelers en een scheidsrechter</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stel twee teams samen. Ga twee aan twee tegenover elkaar staan en zet je voet op de vier afbeeldingen aan de beide uiteinden van de mat. 2. Speel het spel zoals hierboven omschreven. Alle regels voor het spel voor 2 spelers gelden, met één uitzondering: teamleden mogen namelijk samen op één afbeelding staan. 3. Als een speler van een team valt, of een knie of een elleboog op de mat zet, heeft het andere team gewonnen.
MIDDELEN
personen die ingezet worden:
1
materiaal:
rad, twistermat
klik hier voor knutselhulp voor het maken van het materiaal voor de twister

COMPOSTGRIME	
OMSCHRIJVING ACTIVITEIT	
Kinderen kunnen zich laten schminken als Jerom de compostworm, een ander compostdier of als compostmateriaal	
MIDDELEN	
# personen die ingezet worden:	
	2
materiaal:	
	schmink
voorbeelden:	
	klik hier voor grimevoorbeelden

QUIZVRAGEN

Hieronder worden een aantal quizvragen opgesomd die gebruikt kunnen worden bij de spelletjes Koordje trek en Rad van fortuin.

De kleurtjes die aan de antwoorden zijn gegeven helpen om de vragen in te delen in verschillende categorieën voor het spelletje Rad van fortuin.

	antwoord
1. Waar wordt compost niet voor gebruikt? A. om de bodemstructuur te verbeteren B. om insecten uit de plantenborder te houden C. om in de winter een winterdeken te vormen voor de planten	B.
2. Wat is niet composteerbaar? A. mosselschelpen B. papier C. sinaasappelschillen	A.
3. Wat is compost? A. vruchtbare grond B. een kunstmeststof voor planten C. mest van bodemdierpjes die gebruikt wordt als voedingsbron voor planten	C.
4. Wat is composteerbaar? A. groente-, fruit en tuinafval B. mosselschelpen C. plastic draagtasjes	A.
5. Ook pissebedden zorgen er mee voor dat ons groen- en GFT afval wordt gecomposteerd. Pissebedden leven graag in: A. een droge omgeving B. een vochtige omgeving C. een warme omgeving	B.
6. Een compostvat staat het best: A. de ganse dag in de volle zon B. in de ochtendzon C. in de schaduw	B.
7. Goede compost wordt gemaakt uit: A. uitsluitend keukenafval B. een mengeling van houtig materiaal en groen materiaal C. uitsluitend houtig materiaal	B.
8. Welke maand van het jaar is het compostmaand?	juni
9. De belangrijkste elementen die composteringsorganismen nodig hebben zijn: A. voedsel, lucht, vocht en warmte B. voedsel, lucht, vocht en koelte C. lucht en alcohol	A.

10. Om goede compost te krijgen dient er in het compostvat een goede mengeling te zijn van

groen en bruin materiaal. Groen materiaal is materiaal met een zachte structuur, veel vocht en rijk aan voedingselementen, zoals gras, GFT afval, bladafval, ...

Voorbeelden van bruin materiaal zijn: stro en

- A. mest
- B. aarde
- C. takken

C.

11. Composteren is:

- A. een chemisch proces waarbij GFT afval wordt omgezet in een meststof
- B. een biologisch proces dat jaren duurt vooraleer de compost geoogst kan worden
- C. een versnelde vorm van het natuurlijk verteringsproces waarbij we de micro-organismen en wormen die voor de afbraak zorgen, goed voeden en verzorgen.

C.

12. Lansink, lid van de Tweede Kamer in Nederland, heeft twintig jaar geleden een prioriteitenladder gemaakt over hoe omgaan met de gigantische afvalberg.

De juiste volgorde van deze ladder is:

- A. verbranden - storten
- B. afval voorkomen - hergebruiken - recycleren - verbranden - storten
- C. afval voorkomen - recycleren - hergebruiken - storten - verbranden

B.

13. Geef een voorbeeld van een milieuvriendelijke verpakking en een milieu-onvriendelijke verpakking

verschillende juiste antwoorden zijn mogelijk

14. Compostwormen leven

- A. in de strooisellaag of in de composthoop
- B. 1 m diep in de grond
- C. in het water

A.

15. Regenwormen

- A. leven graag in droog zand
- B. leven graag dieper in de grond
- C. vinden het fijn dat het hard regent

B.

16. Hoeveel o's komen voor in Jerom de compostworm?

- A. 2
- B. 3
- C. 4

C.

17. Een compostworm heeft

- A. geen poten
- B. duizend poten
- C. een miljoen poten

A.

18. Compostwormen en regenwormen luieren graag in het zonnetje

- A. waar
- B. niet waar

B.

19. Waarom heeft een compostvat een donkere kleur?

- A. Zo wordt het zonlicht beter vastgehouden, wat de temperatuur in het vat verhoogt en het composteren versnelt.
- B. Zo valt het vat minder hard op in de tuin

A.

C. Donkere kleuren trekken geen ongedierte aan.

20. Waarom zijn er gaatjes in de bodemplaat van een compostvat?

- A. om planten in het vat de mogelijkheid te geven hun wortels in de bodem onder het vat te laten schieten
- B. zodat de bodem onder het vat niet verstikt
- C. om verse lucht in het vat te brengen, om overtollig vocht af te voeren en om bodemdiertjes binnen te laten

C.

21. Waarom vullen we het compostvat eerst met een flinke laag snoeiafval?

- A. Omdat de compostorganismen dit graag eten
- B. Om de gaatjes in de bodemplaat open te houden en om overtollig vocht op te nemen
- C. Omdat de compostorganismen hier graag in slapen

B.

22. Wat is ongeschikt om te composteren?

- A. groenteresten
- B. kattenbakvulling
- C. houtsnippers

B.

23. Wat is ongeschikt om te composteren?

- A. koffiedik
- B. verwelkte snijbloemen
- C. hondenpoep

C.

24. Wat is ongeschikt om te composteren?

- A. stof uit de stofzuiger
- B. gras
- C. bananenschil

A.

25. Thuiscomposteren kan op verschillende manieren. Geef drie mogelijkheden:

de mogelijke antwoorden zijn: wormenbakken, compostvat, compostbak, composthoop